

Tomislav Žigmanov
Vojislava Ilića 65
24000 Subotica

Prijedlog programa rada i razvoja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine

Ovaj prijedlog programa rada i razvoja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (u daljnjem tekstu ZKVH), kao prve i do sada jedine profesionalne ustanove u kulturi vojvođanskih Hrvata, počiva na dva glavna programska „stupa“. Prvi „stup“ su temeljni dokumenti ZKVH-a – Odluka o osnutku i Statut, a drugi dosadašnje programske aktivnosti i mjesto koje je ZKVH zauzeo na kulturnoj sceni Hrvata u Vojvodini. U tom smislu i ovaj će prijedlog programa rada i razvoja biti formalno podijeljen u tri dijela: prvi će se odnositi na glavne sastavnice programskih osnova ZKVH-a za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine, u drugom dijelu će se izravno govoriti o programskim osnovama rada ZKVH-a za navedeno razdoblje, a u trećem dijelu bit će riječi o programskim smjernicama za razvoj ZKVH-a.

I. Temeljne programske i razvojne smjernice ZKVH-a za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je prva profesionalna ustanova u kulturi vojvođanskih Hrvata osnovana Odlukom Skupštine AP Vojvodine od 10. ožujka 2008. godine i Odlukom Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine od 29. ožujka 2008. godine „radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulture vojvođanskih Hrvata“ (Odluka, čl. 1). Preciznije rečeno, ZKVH je ustanova za znanstvena, stručna, razvojna i primijenjena istraživanja u području kulture, zatim za menadžment i edukaciju u kulturi te za kulturnu produkciju hrvatske nacionalne zajednice u AP Vojvodini (Statut, čl. 1).

Na temelju takvih određenja glavne svrhe postojanja ZKVH-a, proizlazi da su najvažnije sastavnice njegove misije sadržane u sljedećim područjima djelovanja: sustavni i stalni rad na promicanju, poticanju, čuvanju, organiziranju i razvitku – a) kulture, znanosti i jezika hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini; b) informacijsko-dokumentacijske djelatnosti u području kulture, znanosti i umjetnosti; c) umjetničkoga stvaralaštva, napose u radu s mladim talentima; d) stručnoga usavršavanja i obrazovanja djelatnika u kulturi, putem organiziranja seminara, radionica i kampova; e) amaterizma hrvatske nacionalne zajednice u AP Vojvodini; f) multikulturalnosti i interkulturalnosti na području Vojvodine; g) suradnje s ustanovama i organizacijama u području kulture, znanosti i umjetnosti u Republici Srbiji te u državama u kojima Hrvati žive, kao i u državi matičnoga naroda – u Republici Hrvatskoj; te h) međunarodne suradnje u području znanosti, kulture i umjetnosti vojvođanskih Hrvata radi unapređivanja i razvitka međunarodne kulturne suradnje hrvatske nacionalne zajednice. Također, prema volji osnivača, djelatnost ZKVH-a uključuje i izradu i provedbu razvojnih projekata u području znanosti, kulture i umjetnosti vojvođanskih Hrvata za potrebe pokrajinskog tijela uprave ovlaštenog za poslove kulture, Vlade i Skupštine AP Vojvodine te Nacionalnoga vijeća hrvatske nacionalne manjine (Odluka, čl. 17; Statut, čl. 28).

Radi ostvarenja tako definirane misije, djelatnost ZKVH-a mora uključivati: a) nakladničku djelatnost; b) istraživanje i eksperimentalni razvitak u društvenim i humanističkim znanostima; c) istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja; d) konzalting i menadžment poslove; e) djelatnost knjižnica; f) djelatnost arhiva; g) djelatnost muzeja, galerija i zbirki; h) zaštitu kulturnih dobara, prirodnih i drugih znamenitosti; i) izgradnju baza podataka, i sl. Drugim riječima, temeljna se misija ima ostvariti kulturnim, znanstvenim i umjetničkim djelovanjima na planu: istraživanja, mapiranja, evaluacija, valorizacije, memoriranja, arhiviranja, sistematiziranja, produkcije, edukacije i savjetovanja glede pitanja kulturne baštine, tradicijske kulture i uopće povijesnoga nasljeđa, kao i glede aktualnih prilika, stanja i potreba u kulturi vojvođanskih Hrvata.

Ostvarenje tako definirane misije temeljnim aktima ZKVH-a za posljedicu trebaju imati unapređenje i razvoj kulture vojvođanskih Hrvata putem povećanja i kvalitete i kvantitete autoreceptivnih (narav onoga što o sebi/nama znamo) i autoreprezentativnih (narav onoga kako sebe/nas prikazujemo) kulturnih praksi. U tom smislu, Zavod mora surađivati s ovdašnjim hrvatskim, ali i većinskim i inozemnim, stručnim osobama, organizacijama, ustanovama, institucijama kako bi: a) imao što kvalitetnije proizvode; b) profilirao i osnažio kadrove, institucije i resurse; te c) povećao broj recipijenata kulture hrvatske zajednice u Vojvodini.

Načini, pak, na koji se trebaju odvijati gore spomenute autoreceptivne i autoreprezentativne kulturne prakse su različiti: a) osmišljavanje i realiziranje znanstvenih istraživanja (povijest, kulturologija, etnologija, sociologija, psihologija, politologija, demografija, filologija i sl.); b) organiziranje znanstvenih skupova i stručnih rasprava; c) bibliografska obradba knjiške građe i periodike; d) usustavljanje pristupa prikupljanja i ustrojavanja arhivske građe; e) objavljivanje reprezentativnih umjetničkih i znanstvenih djela; f) priređivanje kulturnih događaja; g) briga i promocija kulturnoga nasljeđa i suvremenoga stvaralaštva, napose u segmentima koji su danas slabo vidljivi; h) programsko okupljanje znanstvene i kulturne elite; i) postupno ustrojavanje aktivnosti od značaja za kulturu cijele zajednice; j) osnaživanje amaterizma hrvatske nacionalne zajednice u AP Vojvodini; te k) stručno usavršavanje i obrazovanje – organiziranjem seminara, edukacijskih radionica i kampova. To znači da ZKVH kao rezultat svojega djelovanja treba imati: a) kulturne događaje i manifestacije – od književnih večeri, preko likovnih izložbi i koncerata, do znanstvenih skupova; b) kulturna dobra, kao što su knjige, monografije, brošure, publikacije, nosači zvuka i video materijali; te c) institucionalno primjereno rješenje arhiva hrvatske zajednice u Vojvodini i, nazovimo je tako, Biblioteke Croatice.

II. Program rada ZKVH-a za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine

Jasnim se čini kako program rada i razvoja ZKVH-a za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine mora pridonositi ostvarivanju tako, od strane osnivača, određene misije. Naravno, program rada i razvoja ZKVH-a mora biti na neki način navezan i na započete aktivnosti ZKVH-a u protekle četiri godine postojanja, napose u onim segmentima djelovanja koje su ocijenjene kako uspješnim tako i potrebnim na kulturnoj sceni Hrvata u Vojvodini. Isto tako, program rada i razvoja mora biti i kreativno razumljen, to jest otvoreno koncipiran, u smislu da može pratiti i postojeće konstelacije na kulturnoj sceni hrvatske zajednice u Vojvodini, koja je još uvijek s jedne strane visoko neusustavljena, a s druge strane nema čvršću i postojanu vremensku dinamiku pulsiranja.

U kontekstu maloprije navedenih sastavnica, valja osvijestiti kako je osnutkom i početkom rada ZKVH-a stvorena jedna od najvažnijih pretpostavki da se kulturi vojvođanskih Hrvata, kao jedinstvenom, cjelovitom i relativno samostalnom fenomenu, istina još uvijek nedovoljno razvijenom (npr. ne postoji profesionalno kazalište), počne pristupati na sukladan, stručan i primjeren način. On, pak, opće je poznato, podrazumijeva kako odnos prema bogatoj kulturnoj i uopće povijesnoj baštini Hrvata u Vojvodini, tako i onaj dio koji postoji, koji se producira i pulsira, u obliku kulturnih manifestacija i drugih aktivnosti u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu, u sadašnjosti. U radu se, pak, ZKVH-a i tijekom sljedećeg četverogodišnjeg razdoblja mora insistirati na onakvim profesionalnim aktivnostima i kvalitetnim sadržajima putem kojih se na suvremen i kompetentan način nastoji kako promovirati, poticati, čuvati, razvijati, usustavljivati i organizirati kulturno nasljeđe vojvođanskih Hrvata, tako i obavljati produkcija novih kulturnih događaja, raditi znanstvena istraživanja i predstavljati suvremeno umjetničko stvaralaštvo. Na taj način, kao što smo to uostalom činili tijekom mojega prvog četverogodišnjeg upravljanja ZKVH-om, nastaviti ćemo prostor autoreprezentativnih praksi u kulturnom životu Hrvata u Vojvodini unaprjeđivati, a prostor autoreceptije vlastitoga nasljeđa uvelike osnažiti.

Na temelju započelih aktivnosti u protekle četiri godine, raspoloživih intelektualnih kapaciteta i aktualnoga stanja u području kulture vojvođanskih Hrvata, autoreprezentativna praksa i osnaživanje autoreceptije u aktivnostima ZKVH-a u nastupajućem razdoblju bit će i nadalje različiti – počivat će na osmišljavanju, realiziranju i pružanju podrške znanstvenim istraživanjima te organiziranju znanstvenih skupova i stručnih rasprava iz područja od značaja za identitetska pitanja Hrvata u Vojvodini, zatim na bibliografskoj obradbi knjiške građe i periodike, objavljivanju reprezentativnih znanstvenih i umjetničkih djela, kodificiranju postojeće i ustrojavanju nove arhivske građe, priređivanju kulturnih događaja, skrbi za kulturno nasljeđe i njegovo promoviranje, afirmaciji i promociji suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, napose onoga profesionalnoga, usustavljivanju i organizacijski čvršćem programskom okupljanju znanstvene i kulturne elite, postupnom ustrojavanju aktivnosti i same scene u drugim područjima visoke kulture. Naravno, to ne znači da se ne planira nastavak uspješno započete suradnje s brojnim hrvatskim institucijama i udrugama kulture – bilo tuzemnim bilo inozemnim – u programima od općeg značaja za hrvatsku kulturu Vojvodine. Na koncu, navest ćemo da se, budući da je kulturni život u svakoj zajednici jedan dinamičan proces, što je potvrđeno i u djelovanju ZKVH-a u prve tri i pol godine postojanja, u planu rada i razvoja mora ostavljati i prostor za mogućnost priređivanja *ad hoc* događaja, skupova, priredbi...

Kada je riječ o konkretnim područjima djelovanja, u kojim će se realizirati planirani sadržaji, program rada i razvoja ZKVH-a koji predlažem za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine predviđa rad u šest programskih područja unutar kulturnoga polja, koji su unutar sebe izuzetno heterogeni po cijelom nizu kriterija – od kompetencija sudionika koje po sebi zahtijevaju, preko moguće složenosti u realizaciji koje nužno uračunavaju pojedini programi, do razlike u vremenskoj dinamici, napose u onim koji se tiču procesa dugog trajanja. Prvi segment budućega djelovanja odnosit će se na znanstveno-istraživački rad te prezentaciju rezultata znanstvenih istraživanja. Drugo veliko područje djelovanja je institucionalizacija, organizacijsko koordiniranje i povezivanje akademske likovne i glazbene umjetnosti te produkcija izložaba i koncerata. Treća programska cjelina tiče se kodifikacije i organiziranja arhivske građe u Zavodu te rad na bibliografijama i njihovom objavljivanju. Četvrto područje djelovanja ZKVH-a odnosi se na produkciju novih i koordinaciju postojećih kulturnih događaja Hrvata u Vojvodini, te postizanje njihove veće vidljivosti

u javnosti. Peti segment rada u programu rada i razvoja ZKVH-a posvećen je suradnji s drugim institucijama kulture i znanosti u Vojvodini/Srbiji i u Hrvatskoj. Na koncu, šesto područje podrazumijeva strateški osmišljen rad na profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa u kulturi vojvođanskih Hrvata.

a) Znanstveno-istraživački program

Kao što je bio slučaj u dosadašnjem radu ZKVH-a, aktivnosti u ovom programskom području trebaju se nastaviti odvijati spram onih segmenata društvenog života koji su od značaja za povijest, sadašnjost i budućnost vojvođanskih Hrvata kao manjinske zajednice. Iz toga proizlazi da se ovdje mora računati na istraživački rad u sljedećim društvenim i humanističkim znanostima: povijesti, kulturologiji, etnologiji, sociologiji, psihologiji, politologiji, demografiji, filologiji, muzikologiji i sl., te njihovim pojedinim konkretnim izvedenicama, kao što su povijest književnosti, povijest umjetnosti, sociologija manjina, etnologija svakodnevnog života, dijalektologija, suvremene jezične prakse, etnomuzikologija... Dakako, u istraživanjima će se podrazumijevati i mogućnost postojanja interdisciplinarnoga pristupa.

U ovome segmentu rada nastojat ćemo i nadalje ostvarivati suradnju s fakultetima društvenih i humanističkih znanosti i istovrsnim znanstvenim institutima i zavodima u Hrvatskoj (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet i Akademija umjetnosti Sveučilišta u Osijeku, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Hrvatski znanstveni zavod, Pečuh, i dr.), kako bi naša povijest i sadašnjost bili predmetom i diplomskih, magistarskih ili doktorskih radnji. Krajnji cilj je svih aktivnosti u ovom programskom području ZKVH-a da se vremenom dobije, u jednome racionalnom obliku, jasan pregled relevantnih aspekata života hrvatske zajednice u Vojvodini, bilo kroz povijesnu bilo kroz perspektivu sadašnjosti.

Kao i do sada, jedan dio rezultata ovih istraživanja mora biti objavljen ili u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja* ili u samostalnim publikacijama ZKVH-a ili, pak, u sunakladništvu s drugim institucijama i ustanovama. I naredne četiri godine planiramo organizirati znanstvene kolokvije i javna predavanja na teme od značaja za kulturnu povijest i sadašnjost Hrvata u Vojvodini, kako bismo nastavili, s jedne strane, okupljati znanstvenike oko ZKVH-a, a s druge strane činili vidljivim znanstveni segment na suvremenoj kulturnoj sceni.

b) Kodifikacija i organiziranje arhivske građe u Zavodu te izrada bibliografija i njihovo objavljivanje

ZKVH je u protekle četiri godine počeo rad na stvaranju arhiva hrvatske zajednice, putem redovitog prikupljanja pisanih i drugih materijalnih tragova iz povijesti i suvremenosti koji su od značaja za hrvatsku zajednicu u Vojvodini. Ovaj segment rada i nadalje treba biti dio redovitih aktivnosti ZKVH-a. Također, planiram nastaviti s radom i na kodifikaciji postojeće arhivske građe koja je od značaja za vojvođanske Hrvate u arhivima u Vojvodini, kako bi se na temelju popisa fondova, vodiča kroz arhivsku građu i istraživanja pristupilo izradi popisa s karakteristikama svih onih fondova i zbirki koji sadrže tragove o postojanju i djelovanju vojvođanskih Hrvata na polju politike, kulture, ekonomije i drugom. Nadalje, i u narednom četverogodišnjem razdoblju treba nastaviti s već započetim arhiviranjem elektroničkih informativnih sadržaja na hrvatskom jeziku (prilozi na radijskim i televizijskim programima) te njihovu obradu i klasifikaciju.

S druge strane, unutar aktivnosti ZKVH-a u proteklome razdoblju poduzeti su i prvi odlučujući koraci na planu ustrojavanja bibliografskoga praćenja aktualne produkcije na hrvatskom jeziku, što kao dio redovitih aktivnosti treba biti nastavljeno i dalje. Isto tako, mora se, s jedne strane, nastaviti s radom na izradi kritičke i cjelovite bibliografije vojvođanskih Hrvata te s priređivanjem

bibliografija pojedinih periodičnih publikacija. S tim je povezan i rad na prikupljanju zavičajne literature (monografskih i serijskih publikacija) i stvaranje zavičajne knjižnice „Biblioteka Croatica“.

c) *Nastavak institucionalizacije, organizacijsko koordiniranje i povezivanje akademske likovne i glazbene umjetnosti te produkcija izložaba i koncerata*

Treba imati na umu da ovaj segment do sada unutar institucionalne strukture u kulturi hrvatske zajednice ni na koji način nije bio ustrojen ili organiziran, te da je ZKVH u prve tri i pol godine svojega postojanja realizirao prve odlučujuće korake na tome planu. U tom smislu, učinjeni su naporu u sagledavanju prirode te scene, zatim dinamike i vrste događaja kao i njihovih posljedica, te dosega aktivnosti u ovim područjima. Naša daljnja nastojanja bit će usmjerena na izgradnju čvršće ne samo organizacijske već i institucionalne forme, te na produkcijsku dinamiku u ovom području. U tom smislu, u ZKVH-u se trebaju nastaviti sustavna izučavanja, vrednovanja, dokumentiranja i predstavljanja suvremene likovne i primijenjene umjetnosti vojvođanskih Hrvata i njihovih recentnih opusa. Ova nastojanja na obrađivanju značajnih hrvatskih imena u području likovnosti, valoriziranju i cjelovitom izlaganju njihovih opusa trebala bi se okončavati s objavljivanjem monografija. Kako ovaj posao zahtijeva više vremena, veći broj stručnih suradnika i više novca, realizaciju retrospektiva i monografija treba planirati dugoročno, a njihovu promociju vezati za posebne prigode i obljetnice.

Na polju glazbene baštine, ZKVH će nastaviti rad na izučavanju glazbene baštine vojvođanskih Hrvata i njezinom promoviranju, sam ili skupa s drugim kulturnim institucijama ili udrugama. Isto tako, i tijekom sljedeće četiri godine nastavit ćemo raditi na promoviranju vrhunskoga glazbenog stvaralaštva, bilo onoga umjetničkoga ili, pak, tradicijskoga.

d) *Produkcija novih i koordinacija postojećih kulturnih događaja Hrvata, te njihova veća vidljivost*

Kao što je bio slučaj i u dosadašnjem radu, i dalje ćemo nastaviti raditi na produkciji kulturnih događaja ZKVH-a. Oni će biti neposredna posljedica aktivnosti koje se unutar ZKVH-a budu odvijale u navedenim programskim područjima, a pokrivat će cijelu lepezu ustaljenih vrsta: izložbe, koncerte, tribine, književne večeri, javna predavanja, znanstvene skupove, stručne rasprave, filmske večeri, kazališne priredbe, objavljivanje knjiga i brošura... Realizirat ćemo i nadalje program prezentacije filmske produkcije iz Republike Hrvatske „Ciklus hrvatskog filma“ s partnerom iz Zagreba – Udrugom „Artizana“.

Isto tako, Zavod će nastaviti pomagati produkciju i organiziranje svih kulturnih manifestacija vojvođanskih Hrvata koje imaju pokrajinski značaj, a gdje je za to iskazana potreba od strane organizatora (npr. natjecanje recitatora, Dani Balinta Vujkova, blagdani hrvatske zajednice, Dani A. G. Matoša i J. Andrića...). I nadalje ćemo nastaviti pružati logističku, stručnu i svaku drugu pomoć onim manifestacijama koje imaju veći kulturni značaj unutar hrvatske zajednice u Vojvodini i za što budemo kontaktirani. Poseban akcent u radu ZKVH-a u sljedeće četiri godine treba biti stavljen i na istraživanja te prigodna obilježavanja obljetnica rođenja ili smrti velikana Hrvata u Vojvodini, što planiram raditi u suradnji s drugim hrvatskim institucijama i organizacijama.

Pod koordinacijom postojećih kulturnih aktivnosti prije svega se misli na poslove oko usuglašavanja programa i dinamike rada s već postojećim aktivnostima unutar kulturnih institucija i organizacija hrvatske zajednice u Vojvodini, te poticanje planiranja zajedničkih aktivnosti, koje trebaju završiti izradom kalendara stalnih kulturnih događaja vojvođanskih Hrvata za svaku godinu mojeg mandatnog razdoblja.

Na koncu, planiram nastaviti s redovitim održavanjem internetske stranice ZKVH-a, koja je već postala informativni portal cijele kulturne scene vojvođanskih Hrvata. To znači da će ona nastaviti biti u funkciji prezentacije kulture vojvođanskih Hrvata uopće, i to putem popularnih ukaza

na vlastitu povijest, prikazima velikana, materijalnim tragovima kulture, kratkim informacijama o institucijama i organizacijama, projektima, događajima, sadržajima publikacija...

e) Suradnja s drugim institucijama u Vojvodini/Srbiji i u Hrvatskoj

Suradnja će se nastaviti odvijati u okviru onih programa koji su od značaja za kulturu, umjetnost i znanost te njezin razvoj kod vojvođanskih Hrvata. Ona će se odvijati kako s kulturnim institucijama i organizacijama vojvođanskih Hrvata tako i s ustanovama kulture čiji su osnivači tijela državne uprave. S druge strane, slična bi se suradnja odvijala s kulturnim, znanstvenim i visokoškolskim institucijama kulture iz Republike Hrvatske, te s institucijama hrvatskih manjinskih zajednica u drugim državama.

f) Rad na profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa

Segment kulture vojvođanskih Hrvata još uvijek nije u dovoljnoj mjeri profiliran, stoga se nastavak rada u ovom području sam po sebi nameće i to od elementarnoga evidentiranja raspoloživih ljudskih resursa pa do njihova strukturiranja i osnaživanja u svakom od pojedinih područja, što je već započeto u aktivnostima ZKVH-a u proteklom razdoblju. Isto tako, pokrenuli smo inicijativu stručnog usavršavanja znanstvenika i kulturnih stvaralaca, osobito mlađih, u znanstvenim i visokoškolskim ustanovama u Republici Hrvatskoj – program besplatnih doktorskih studija za petero Hrvat(ic)a iz Vojvodine, što sada treba pratiti i evaluirati. Posebni segment i nadalje će biti usavršavanje ljudi koji rukovode amaterskim kulturnim institucijama i organizacijama i to u području upravljanja organizacijama, projektnog planiranja, menadžmenta kulturnih manifestacija.

III. Program razvoja ZKVH-a za razdoblje od konca 2012. do konca 2016. godine

ZKVH, kao prva i do sada jedina profesionalna ustanova u području kulture Hrvata u Vojvodini, u prve je četiri godine svojega djelovanja završio sve poslove oko institucionalne izgradnje – doneseni su svi relevantni pravni akti, a stvorene su i sve druge formalno-pravne pretpostavke za nesmetano i pozitivnim propisima primjereno poslovanje i rad. Isto tako, uspješno su završeni i poslovi na uređenju i opremanju prostorija, nabavi odgovarajuće tehničke opreme, kadrovskom ekipiranju, te stvaranju prepoznatljivog vizualnog identiteta. Na koncu, svojim je dosadašnjim djelovanjem ZKVH zauzeo prepoznatljivo mjesto na kulturnoj mapi vojvođanskih Hrvata te, može se slobodno reći, unaprijedio prakse u pojedinim područjima hrvatske kulturne scene u Vojvodini. Međutim, navedeno ne znači da se ZKVH kao kulturna ustanova ne bi trebala dalje razvijati. Za mandatno razdoblje za koje se prijavljujem – od konca 2012. do konca 2016. godine – u ovome prijedlogu programa rada i razvoja ZKVH-a držim kako bi se moralo poraditi na sljedećim područjima, koje ću imenovati „razvojne smjernice ZKVH-a“.

a) Razvojne smjernice ZKVH-a kao institucije

- *Osigurati adekvatne prostorije za rad.* Sadašnje prostorije, osim što su u privatnome vlasništvu, ne udovoljavaju planiranim aktivnostima koje predlažem. Prije svega, nedostaje prostor za knjižnicu, zatim za arhiv, za održavanje tribina i skupova, te za likovne izložbe. Ovo pitanje trebalo bi se riješiti u dogovoru sa suosnivačima, a u kontekstu rješavanja pitanja prostora za djelovanje i drugih hrvatskih institucija i organizacija.
- *Povećanje broja zaposlenih.* U ZKVH-u su trenutačno uposlene samo tri osobe: osim ravnatelja, jedna radi na poslovima administrativno-poslovnog tajnika, arhiviste i urednika

web portala, a druga na poslovima menadžera kulturnih manifestacija, suradnje s udrugama i bibliografskim poslovima. Nove uposlene osobe trebale bi biti, s jedne strane, u funkciji rasterećenja postojećih radnih obveza i stručnije profilacije istih, ali s druge strane i u funkciji pokrivanja onih područja rada ZKVH-a koja su se do sada osiguravala suradnjom s vanjskim suradnicima (npr. savjetnik za glazbu, zatim za likovne umjetnosti, za znanstvena istraživanja...). Pri tomu, valjalo bi voditi računa o teritorijalnoj dislokaciji pojedinih jedinica (npr. radna jedinica sa smještajem u Srijemu, Somboru i jugozapadnoj Bačkoj). Ovdje ukazujem da će ovaj dio izravno ovisiti o količini financijskih sredstava koje će ZKVH imati na raspolaganju.

- *Dodatno opremanje.* Kada je riječ o tehničkim uređajima, prije svega mislim na nabavu svih potrebnih tehničkih uređaja i pomagala kako bi se započeo rad na digitalizaciji knjiške baštine te nabavu novih računala za potrebe proširenja aktivnosti u ZKVH-u. Kada je, pak, riječ o drugim vrstama opremanja, mislim na nabavu polica za knjižnicu i arhivu, zatim arhivskih kutija, stolaca i stolova za veće prostorije u kojima će se odvijati tribine, radionice, seminari...
- *Osiguranje dodatnih financijskih sredstava.* Razvoj djelatnosti i povećanje broja uposlenih u ZKVH-u mora pratiti i osiguranje dodatnih financijskih sredstava putem sudjelovanja na natječajima koje raspisuju tuzemni i inozemni donatori te državne i međunarodne institucije.

b) Razvojne smjernice za nove djelatnosti ZKVH-a

- *Osmišljavanje pristupa i početak digitalizacije knjiške građe.* Knjiško nasljeđe Hrvata u Vojvodini je prebogato. No, pojedine periodičke publikacije i knjige su ili nedostupne ili ih je počeo nagrizati zub vremena. Stoga se digitalizacija knjiške građe vojvođanskih Hrvata pokazuje kao nužnost. Prije nego li se pristupi početku digitalizacije, potrebno je sa stručnjacima osmisliti strateški plan toga posla, napose iz vizure prioriteta, s obzirom na stupanj oštećenosti.
- *Osnutak zavičajne knjižnice vojvođanskih Hrvata „Biblioteka Croatica“.* S obzirom na dosadašnje aktivnosti na ovome planu, osnutak knjižnice podrazumijeva osiguravanje adekvatnog prostora, stručnu obradbu i katalogizaciju te stvaranje pretpostavki za dostupnost knjiga i periodičnih publikacija za zainteresiranu javnost.
- *Pokretanje časopisa za književnost i umjetnost.* Na kulturnoj sceni Hrvata u Vojvodini ne postoji reprezentativni časopis u kojem bi se objavljivali najbolji uradci iz svijeta književnosti i umjetnosti. Prateći uredničku intenciju „Godišnjaka za znanstvena istraživanja“, valjalo bi učiniti napore da se, primjereno estetskim kriterijima koji se primjenjuju u književnosti i umjetnosti, pokrene nova periodična publikacija, s ciljem da bude prostor za prezentaciju izvrsnosti u aktualnoj umjetničkoj i književnoj praksi. Naglasak treba staviti na okupljanje mlađih i stručnijih suradnika. Ujedno, treba razvidjeti mogućnosti za sunakladništvo s drugim hrvatskim institucijama i organizacijama.
- *Objedinjavanje nakladničke djelatnosti u hrvatskoj zajednici glede kapitalnih izdanja.* Dosadašnja praksa pokazuje da postoji više prednosti ukoliko se u nakladničkoj djelatnosti ostvari suradnja između dviju ili više institucija (racionalnije se koriste institucionalni resursi, dobiva se jeftiniji proizvod, mogućnost kvalitete se povećava, osnažuje se postprodukcija). U tom smislu, treba planski pristupiti takvom djelovanju, prije svega s NIU „Hrvatska riječ“.
- *Usustavljanje institucije nagrađivanja u kulturi.* Unutar kulturnih praksi u hrvatskoj zajednici u Vojvodini ZKVH mora raditi na tome da se popune praznine kada je u pitanju

nagrađivanje u području kulture i to u svim segmentima – od dodjeljivanja nagrada za kulturne djelatnike, preko nagrađivanja umjetnika i znanstvenika, pa do dodjele nagrada koje bi bile u funkciji valorizacije aktualne kulturne scene (npr. u području knjiške produkcije među Hrvatima u Vojvodini, zatim u pojedinim područjima tradicijske kulture...).

- *Osnutak Fondacije za mlade talente, učenike i studente.* U skladu s pozitivnim zakonskim propisima, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata kao neprofitna organizacija, ostvareni višak prihoda nad rashodima iskazan po završnim računima ne može raspodijeliti osnivačima, članovima, direktorima, zaposlenima ili s njima povezanim osobama. Pozitivna razlika prihoda nad rashodima može se, u skladu s odlukom tijela upravljanja, uložiti u vlastiti razvoj i pospješivanje ciljeva radi kojih je organizacija osnovana. S time u svezi, višak prihoda nad rashodima koje je ZKVH ostvario tijekom mog dosadašnjeg četverogodišnjeg mandata planiram iskoristiti za osnutak fondacije samostalno ili s partnerima, ovisno o prilikama, koja će priskrbljivati sredstva za pomoć u školovanju mladih talenata, učenika i studenata.

U Subotici, 20. rujna 2012. godine